

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICĘ

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 zloty.
kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądania niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lin. 15 gr.
na str. 2-lin. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Członkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemście n. Drw.

Rok III.

Nowemiasto n. Drwęcą, czwartek dnia 22 października 1936 r.

Nr. 123

Wielki przegląd prac inwestycyjnych na Pomorzu

Wycieczka członków Rządu i parlamentarzystów — szlakiem drewnianych domków osadniczych — Gdynia i port gdański — ostatnim etapem.

W ub. sobotę przybyła na Pomorze grupa członków Rządu, Sejmu i Senatu, by dokonać przeglądu ważniejszych ośrodków robót inwestycyjnych na naszych ziemiach.

Tym samym wycieczka ta dotarła do ostatniego etapu swego kilkodzielnego objazdu po Polsce, mającego na celu zapoznanie członków parlamentarnej komisji budżetowej z problemami inwestycyjnymi Państwa i ze sposobem praktycznego ich rozwiązywania przez Rząd.

Jako punkt wyjścia wycieczki na Pomorze wybrano Bydgoszcz.

W wycieczce uczestniczyli p.p. Wicepremier Kwiatkowski, minister Rolnictwa Poniatoński, minister Komunikacji płk. Urych, minister Przemysłu i Handlu Roman, wiceministrowie Rose, Korsak i Sokołowski, p. Wojewoda Pomorski Raczkiewicz, p. Wojewoda Poznański Maruszewski, oraz ok. 30 parlamentarzystów, wśród których znajdował się senior Sejmu poseł gen. Zeligowski.

Bezpośrednio z dworca uczestnicy wycieczki udali się do Państw. Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego, gdzie po powitaniu przybyłych przez dyrektora Instytutu prof. Kulmatyckiego p. min. Poniatoński wygłosił referat o pracach Rządu w dziedzinie parcelacji, melioracji, scaleniu gruntów i zagospodarowaniu terenów osadniczych.

Mówca sięga do głębi wielkiego problemu przeludnienia wsi. Są trzy sposoby rozwiązania go: emigracja, odpływ do miast i akcja agrarna. Emigracja jest zamknięta, miasta nie wzrastają w takim tempie, by wchłonąć olbrzymią nadwyżkę ludności wiejskiej; pozostała chwilowo jedyną możliwą łagodzenia klęski przeludnienia wsi: akcja agrarna, polegająca na parcelacji majątków i tworzeniu osad.

Parcelacja w województwach poznańskim i pomorskim po okresie spadku cyfry parcelowanego obszaru w latach od 1931 — 1934 wzrosła ostatnio znacznie. W bieżącym roku rozparcelowano na Pomorzu 11.549 ha, w Wielkopolsce zaś 14.172 ha: utworzono osad samodzielno-rolniczych na Pomorzu 833, w Wielkopolsce 747.

Wzmoczenie akcji parcelacyjnej nastąpiło dzięki stosowaniu budownictwa drewnianego, tańszego niż ceglane.

W dalszym ciągu swych interesujących wywodów p. minister polemizuje z przeciwnikami osadnictwa drewnianego.

Mówca nie podziela zdania, że drewniane domki osadnicze są despektem dla wyższego poziomu kultury ziem zachodnich. Domki te posiadają wygląd estetyczny i są urządzane w sposób najbardziej dla osadnika praktyczny.

Najważniejszym motywem zastosowania drewna przy zabudowie działek była jego taniość. Chodziło o to, aby osadnikowi oddać warsztat pracy o jaknajmniejszym obciążeniu. Kiedy on dźwiga się prosto „z popiołów“, większe raty spłat mogłyby go zrujnować.

Gdy wazyła się decyzja wprowadzenia budownictwa drewnianego, stanął przed nami dylemat; czy budować z cegły i mniej parcelować czy też budować z drewna i tworzyć więcej osad. Wobec przeludnienia wsi i związanej z nią nędzy musieliśmy wybrać drugą alternatywę.

Oczywiście bytowanie w nowych drewnianych domkach, kiedy drzewo schanie i tworzą się szpary, nie należy do przyjemności: jednakże na te przejściowe niewygody musimy skazywać masy osadnicze dla przyszłego ich dobra.

Drugi odczyt o celowości budownictwa drewnianego na osadach parcelacyjnych wygłosił inspektor zabudowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych p. inż. Celarski.

Po zwiedzeniu Państwowej Fabryki dykt w Bydgoszczy wycieczka udała się autobusami na całodzienny objazd ośrodków drewnianego

budownictwa osadniczego w powiatach bydgoskim, świeckim, chełmińskim i wąbrzeskim na następującej trasie: Bydgoszcz—Przechowo pod Swieciem—Chełmno—Lisewo—Wąbrzeźno—Radzyn—Grudziądz.

Dodać należy, że w Przechowie zwiedzono także mechaniczną mleczarnię spółdzielczą.

Z Grudziądza po godzinnym wypoczynku udała się wycieczka o godz. 20 w dalszą podróż do Gdyni.

W mieście i porcie Gdyni.

Do Gdyni przybyli w sobotę pociągiem specjalnym z Warszawy członkowie Rządu oraz ciała ustawodawcze w liczbie około 60 osób. Wycieczka, mającej na celu zapoznanie się z pracami inwestycyjnymi w mieście i w porcie przewodniczył p. wicepremier Kwiatkowski.

Mimo słotnej pogody i wiatru, objechano prawie cały obszar miasta, zapoznając się szczegółowo z będącymi w budowie Halą Targową i Rzeźnią Miejską oraz zwiedzono port drzewny „Pagoda“ i bloki robotnicze na nowym Obłężu.

Po obejrzeniu inwestycji miejskich wycieczka udała się do portu rybackiego, gdzie zwiedzono świeżo ukończoną chłodnię śledziową, stamtąd zaś odjechano holownikiem na objazd innych inwestycji portowych. Goście zatrzymali się dłużej w nowowyprowadzonym elewatorze zbożowym, zwiedzając cały wielki gmach aż do ósmego piętra i zapoznając się szczegółowo z jego wyposażeniem technicznym.

O godz. 12 w południe ministrowie członkowie ciała ustawodawczego i towarzyszące im

Dar P. Prezydenta R. P. dla 10-ciu chreśniaków

W Grudziądzu jest dziesięcioro dzieci, których ojcem chrzestnym jest P. Prezydent R. P. Dzieci te pochodzą z rodzin biednych. W dniu pobytu Głowa Państwa w Grudziądzu każda z tych rodzin otrzymała po 50 zł. dla chreśniaka. Sumę tę P. Prezydent R. P. wręczył na ręce prezydenta miasta p. Włodka.

Trzy samoloty i samochód dla armii w darze od Wielkopolski.

Na lotnisku wojskowym w Ławicy pod Poznaniem odbyła się w niedzielę uroczystość przekazania armii trzech samolotów „Chrobry 1—3“ oraz samochodu terenowego ufundowanych przez społeczeństwo wielkopolskie.

Uroczystość na którą przybył dowódca OK gen. Knoll Kownacki wojskowi oraz publiczność rozpoczęła się mszą, po której nastąpiło poświęcenie samolotów oraz samochodu i przekazanie ich armii.

Po przemówieniach córka generała panna Anna Knoll-Kownacka z dyr. Leitgebem poświęciła samoloty.

Nowe zarządzenie przeciw żydom w Niemczech. Żyd nie może być urzędnikiem państwowym.

BERLIN. Krajowy sąd pracy we Wrocławiu wydał decyzję, że żydzi nie mogą być odtąd zatrudniani w przedsiębiorstwach państwowych i urzędach.

W uzasadnieniu decyzji oświadczone, że zadania państwa wymagają, by przedsiębiorstwa państwowe stały się wzorem dla przedsiębiorstw prywatnych i by były w nich przestrzegane zasady narodowo-socjalistycznych ideologii. Stanowisko urzędników władz państwowych wymaga wewnętrznej łączności z światopoglądem wodza narodu, gdyż „każdy urzędnik służący musi przysięść na wierność i posłuszeństwo Führerowi i ściśle wykonywać obowiązki dla dobra państwa i jego wodza“. Przysięga takiej żydzi składać nie mogą, gdyż byłoby to sprzeczne z ich wewnętrznym przekonaniem. Żydzi zatem nie będą odtąd dopuszczani nawet do najniższych i podrzędnych posad. Zasada ta ma być odtąd obowiązująca podobno w całej Rzeszy.

osoby zebrali się na pokładzie statku „Batory“ celem wysłuchania trzech referatów na temat potrzeb Gdyni i wybrzeża w dziedzinie inwestycyjnej oraz całokształtu miejscowych zagadnień gospodarczych.

Po referatach w salonach „Batorego“ odbyło się śniadanie.

W trakcie śniadania p. dyr. dep. Możdżeński wygłosił referat na temat 4-letniego planu inwestycyjnego w polskiej żegludzie. P. dyrektor omówił potrzeby poszczególnych linii żeglugowych w dziedzinie tonażu, zapowiadając nabycie szeregu nowoczesnych jednostek nawigacyjnych.

Statkiem przez port gdyński.

W godzinach popołudniowych wycieczka przybyła do Gdańska. Towarzyszyli jej Wojewoda Pomorski p. Raczkiewicz i komisarz Rządu mgr. Sokół.

Po przybyciu do Gdańska wycieczkę powitali: w imieniu Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku p. radca Ziętkiewicz, a w imieniu Rady Portu dyrektor inż. Nagórski. W jednej z hal w wolnej strefie portu gdańskiego wygłosił dyrektor inż. Nagórski dłuższe przemówienie na tematy portowe, po czym udano się statkiem na objazd portu.

O godz. 18.00 Komisarz Generalny R. P. p. min. Papee podejmował uczestników wycieczki herbatką. Zaproszeni na nią zostali również przedstawiciele Senatu gdańskiego z wiceprezydentem Huthem na czele oraz przedstawiciele gdańskich sfer gospodarczych polskich i niemieckich.

Po herbatce, podczas której goście mieli sposobność do swobodnej wymiany zdań, wycieczka powróciła do Gdyni.

Zakończenie wycieczki.

Podczas obiadu w Domu Zdrojowym p. wicepremier Kwiatkowski wygłosił do biorących udział w wycieczce posłów i senatorów przemówienie treści mniej więcej następującej:

Podróż naszą ukończyliśmy w Gdyni, w tej Gdyni, która jest skoncentrowaną bojową inwestycją Polski w walce o jej nową silną przyszłość.

Staraliśmy się, aby w czasie tej czterodniowej podróży nie dać Panom efektu taniego, lecz aby w wyniku jej zarysowały się problemy, które mogłyby wywołać różnorodność zdań, ścieranie się takich czy innych poglądów, ale zarazem oby uprzytomnić Panom, że są dla przyszłej Polski wielkie rzeczy do zrobienia, o które warto walczyć, które warto realizować.

Spostrzeżliśmy, że możemy jeździć przez całą Polskę wzdłuż i wszerz odkrywając ciągle nowe zagadnienia, nad których urzeczywistnieniem warto pracować. Dlatego też chciałbym, aby na tej 4-dniowej wycieczce współpraca nasza się nie skończyła, abyśmy mogli nadal kontynuować ją w tych dziedzinach.

W imieniu swoich kolegów z Rządu składam Panom, w ręce p. gen. Zeligowskiego serdeczne podziękowanie.

Na przemówienie to odpowiedział najstarszy wiekiem z pośród obecnych p. poseł Zeligowski, podkreślając, że ciała ustawodawcze w tedy dopiero będą w stanie wykonywać należycie swój obowiązek konstytucyjny kontroli prac Rządu, jeśli kontrola ta będzie świadoma. Właśnie takie podróże, jak obecna pogłębiają tę świadomość polskiej rzeczywistości i pozwalają na życzliwą oraz rzeczową ocenę poczynąń Rządu. Mówca zakończył swe przemówienie życzeniem, aby objazdy terenu przez posłów i senatorów stały się kultywowaną u nas tradycją, — składając w imieniu swych kolegów parlamentarnych podziękowanie p. wicepremierowi i p. ministrom.

O godz. 23 wycieczka opuściła Gdynię udając się do Warszawy.

Do walki z drożyzną z całą energią przystępują władze.

Okólnik P. Premiera Sławoj-Składkowskiego.

WARSZAWA. P. Prezes Rady Ministrów wydał w charakterze ministra Spraw Wewnętrznych do p.p. wojewodów, prezydentów miast i starostów następujący okólnik w sprawie walki z drożyzną:

„Dobroczynna dla całości gospodarstwa społecznego zwyżka cen zbóż wykorzystana została przez elementy spekulacyjne jako pretekst do wywoływania niezmiernie nieuzasadnionej fali drożyzny niemal wszystkich artykułów powszedniego użytku.

Rząd przystępuje z energią do walki ze spekulacją i wzywa do pomocy całe społeczeństwo.

Krótkowzroczni, egoistyczni wyzyskiwacze ogółu, przez podbijanie cen artykułów pierwszej potrzeby, ukrywanie posiadanego towaru i szerzenie niepokojących pogłosek o mających jakoby nastąpić zwyżkach cen — będą karani bezlitośnie.

Rozbijają oni zwartość i wzajemne zaufanie obywateli Państwa, stwarzając podłoże do nieufności i zadowolenia.

Dlatego też zarządzam:

1) wszyscy p.p. wojewodowie, prezydenci miast i starostowie oraz podległy im personel poświęcą aż do odwołania przynajmniej jedną godzinę czasu dziennie na osobistą kontrolę cen artykułów powszedniego użytku i akcję walki z drożyzną w terenie;

2) wszystkie władze administracji ogólnej i podległe im organa wzmocnią prowadzoną już akcję walki z drożyzną, opierając się na obowiązujących w tej mierze przepisach prawnych i zarządzeniach;

3) nazwiska winnych spekulacji mają być ogłaszane w dziennikach dla napiętnowania ich jako szkodników społecznych;

4) wszelkiego rodzaju ulgi i pobłażliwości natury administracyjnej, sanitarnej itp. winny być wstrzymane w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw i nieruchomości, będących własnością lub w posiadaniu osób winnych spekulacji — aż do zamknięcia tych przedsiębiorstw włącznie;

5) w ciągu tygodnia t. j. do 26 października rb. — a w razie potrzeby i wcześniej przedstawiają mi p.p. wojewodowie umotywowane wnioski na wysłanie szczególnie winnych do Berety

Rokowania o 2-miljardową pożyczkę francuską dla Polski na dobrej drodze.

PARYŻ. Bawiący w Paryżu w związku z konferencjami w sprawie budowy kolei Śląsk Gdynia wiceministrowie komunikacji Bobkowski i Piasecki wyjeżdżają w sobotę do Warszawy. Równocześnie bawią tutaj pp. Baczyński i Domaniecki z Ministerstwa skarbu. Biorą oni udział w rozmowach techniczno-finansowych, związanych z pożyczką.

Niewątpliwie rozmowy te stoją w związku ze sprawą pożyczki 2-miljardowej dla Polski i dotyczą działu kolejowego. Należy przypuszczać, że rozmowy te zostaną zakończone pomyślnie. Ponieważ, jak z relacji naszego korespondenta wynika: posiadają one charakter techniczny, należy mieć nadzieję, iż załatwienie strony formalnej nastąpi niebawem.

Skrzynka z ametystu

POWIEŚĆ

22

(Ciąg dalszy).

— Jest w małym pokoiku nad bramą, gdzie naradzaliśmy się wczoraj; przysłała po mnie; sama chce udzielić mi objaśnień.

Rzuciłem okiem na list, trzymany w ręku.

Nie czytała, co do niej napisał — nie miałem sposobności wręczyć jej twego bileciku.

Odebrał odemnie papier.

— Rad jestem z tego — rzekł — skoro pragnie osobiście wiedzieć się ze mną, im mniej przedwstępnych preliminariów, tem lepiej. Nie wiem, Walterze, co mnie czeka w tym małym pokoiku; prosz Boga o siłę i męstwo dla mnie.

A widząc wejrzenie moje pełne współczucia zwrócone na niego, dodał:

— Gdyby nie miała tyle uroku i wdzięku. Obawiam się wpływu jej czarującej powierzcho, wności. Ulegałem temu wpływowi poprzednio. dziś jednak muszę w niej widzieć człowieka a nie powabną kobietę, muszę osądzić ją taką, jaką jest, nie jaką widziałem ją w mojej wyobraźni.

Przypomniałem sobie z jakim wdziękiem spoglądała na mnie wczoraj w sali i zauważyłem:

— W twarzy panny Murray jest coś więcej, niż regularność rysów i gładkość cery;

Ostrzegam władze administracyjne, że ujemne wyniki w walce ze spekulacją i drożyzną uważać będą za dyskwalifikację z natychmiastowym wyciągnięciem służbowych konsekwencji.

P. Premier kontroluje osobiście ceny artykułów pierwszej potrzeby.

WARSZAWA. Dnia 19 października b.r. między godziną 7 a 8 rano Pan Prezes Rady Ministrów Sławoj-Składkowski w towarzystwie komisarza Rządu na m. st. Warszawę Jaroszewicza, dyrektora biura aprowizacyjnego Min. Spraw Wewnętrznych dr. Igielskiego zwiędził szereg hal targowych, sklepów spożywczych i składów węgla dla skontrolowania cen artykułów pierwszej potrzeby.

Rząd cofnie dekret emerytalny.

POZNAN. W konferencji u wicepremiera z Warszawy wrócił do poznania prezes stałej delegacji Związku emerytów p. Gizella.

Konferencja ta przyniosła emerytom całkowity sukces, albowiem p. wicepremier podał delegatom do wiadomości, że jeszcze w b. m. rząd cofnie dekret z listopada i grudnia ub. r. obcinający lata pracy pod zaborami.

W związku z tem cofnięciem dekretów Rada Ministrów uchwaliła opodatkowanie emerytów na czas rzeczywistej potrzeby maksimum na 2 lata w następujących rozmiarach: pensje do 100 zł pozostaną nienaruszone, od 100—200 będą opodatkowane w wysokości 5 proc., ponad 200 zł zaś 10 proc.

Równocześnie Rada ministrów orzekła, że suma potrzebna do minimum egzystencji emerytów, wynosi 100 zł. dla wdów 50 zł. i wreszcie dla sierot 25 zł. Te stawki pozostaną nienaruszone. Rada ministrów dodała, że w razie poprawy sytuacji skarbowej cofnie opodatkowanie przed upływem 2 lat. Na obniżce wysługi lat skarb państwa zyskał 16 milionów zł. Obecnie na przejściowym opodatkowaniu osiągnie 12 milionów zł. Różnicę tę pokryje skarb państwa.

Zastępca szefa policji niemieckiej przybywa z rewizytą do Polski.

Dnia 2 listopada przybywa do Polski generał policji niemieckiej Daluge wraz z kilku oficerami z rewizytą do polskiej policji państwowej.

Gen. policji Daluge jest zastępcą szefa policji niemieckiej Himmlera i szefem całej policji porządkowej, a więc zarówno policji państwowej, jak komunalnej i żandarmerii krajowej.

Podczas pobytu w Polsce, który potrwa 4 dni, gen. Daluge zapozna się z urzędzeniami polskiej policji i zwiędzi Warszawę i Kraków, gdzie złoży wieniec na sarkofagu Marszałka Piłsudskiego.

Bójka 80 chłopów 37-miu rannych.

W zatargu o ziemię powstała bójka pomiędzy mieszkańcami wsi Tylatyn, pow. pińskiego. W bójce brało udział około 80 osób. Walczono sprzętami zaopatrzonymi w gałki ołowiane, łańcuchami itp.

8 włościan odniosło bardzo ciężkie uszkodzenia ciała, a liczba lżej rannych wynosi 29.

przez nią przeziiera dusza. Trudno uwierzyć, iżby ta dusza nie była prawą i czystą.

— Tak, trudno bardzo — powtórzył i wyszedł.

Pozostałem, czekając niecierpliwie na rezultat konferencji. Minął kwadrans, pół godziny, nie przynosząc żadnych wieści z małego pokoiku, w którym, jak wnosiłem, odgrywał się bolesny dramat. Ogarnął mnie niepokój, nie mogłem znieść ciasnoty pokoju Sinclair'a nęchodzony tam zwłaszcza przez szukających i wzywających niedosłzłego pana młodego, dla uniknięcia natrętnych pytań i dla dowiedzenia się, jak Dorota znosi dolę swoją, zszedłem na dół.

Jakież było moje zdziwienie, gdy przechodząc koło małego pokoiku, zastałem go pustym. Sinclair zatem skończył porozumiewać się z narzeczoną, a nie przyszedł zwierzyć mi rezultatu rozmowy. Co miałem z tego wnosić? Może nie otrzymał żądanych objaśnień, lub może ciężej mu było stanąć przedemną, niżeli przed obcymi ludźmi, gwarzącymi obojętnie.

Z sercem ściśniętym schodząc, spostrzegłem jak cały szereg panien otoczył wychodzącego, ze swej kancelarii pana Armstronga. Usunął je grzecznym ruchem ręki i podnosząc głos, iżby być słyszonym od całego zgromadzenia, rzekł:

— Panna Murray zdecydowała, że wskutek smutnego wypadku zaszłej śmierci, właściwiej odłożyć na czas pewien ceremonię ślubu. Wyślano już telegram z tem doniesieniem do bisku-

„Należy przywrócić ład społeczny w państwie!..“

Prezydent Lebrun apeluje do Francuzów o ratowanie cnót przodków.

PARYŻ. Francja wysłuchała dwóch ważnych przemówień: wczoraj deklaracji prez. Lebruna i premiera Bluma.

Prezydent Lebrun przybył do Strassburga na uroczystość odsłonięcia pomnika poległych w czasie wielkiej wojny Alzacczyków.

Prezydent powitany entuzjastycznie przez ludność Strassburga, tego samego Strassburga który w ubiegłym tygodniu protestował przeciwko zgromadzeniu komunistycznemu, oświadczył m. in.

„Świat przeżywa w tej chwili ciężkie godziny. Wzmaganie powstałe z racji przedłużającego się ostrego kryzysu ekonomicznego wystawiły energję jego na ciężką próbę. Wszędzie odczuwa się nieufność, wzburzenie, a nawet chęć chwycenia za broń“.

A potem o sytuacji we Francji:

Należy poddać się dyscyplinie, aby osiągnąć w pierw poządek w państwie drogą normalnego działania instytucji poszanowania prawa, dyscypliny w stosowaniu swobód osobistych, uporządkowania i zrównoważenia finansów, ład społeczny przez poczucie solidarności, mającej łączyć przedsiębiorców i robotników dojalne wykonywanie zobowiązań powziętych dla złagodzenia konfliktów, spokój rodzinny przez poszanowanie cnót przodków i utrzymanie znosnych warunków egzystencji dla licznych rodzin, które stanowiły zawsze moc i chlubę Francji“.

Inaczej brzmiały słowa, które w Orleanie wypowiedział Blum. O ile Lebrun chciał trafić do ogółu Francuzów, o tyle Blum mówił do radykałów, których starał się utrzymać w idei frontu ludowego.

Zuchwały wyczyn złodziei kolejowych.

Wycięli obicia pluszowe we wszystkich wagonach pociągu.

WARSZAWA. Na stację Warszawa Główna podstawiony został w piątek wieczorem pociąg pospieszny Nr. 713, odchodzący o północy do Zemgale.

Przy przejmowaniu pociągu funkcjonariusze kolejowi z przerażeniem stwierdzili, że we wszystkich przedziałach I i II klasy zostały wycięte obicia pluszowe.

Uszkodzone wagony odczepiono i zastąpiono innymi, a jednocześnie zawiadomiono policję, która wszczęła dochodzenie w celu odnalezienia sprawców zuchwałej kradzieży.

„Polska nie dopuści do bolszewizacji Europy“

Fiński dziennik o naszej sytuacji

HELSINGFORS. Naczelny redaktor dziennika Ajan Sunta zamieszcza artykuł o wewnętrznym ustroju Polski, w którym dochodzi do wniosku, iż Polska wobec swej sytuacji geopolitycznej nie może dopuścić do wewnętrznego osłabienia rządów. Władza w Polsce musiała być skoncentrowana w rękach wybitnych ludzi. Polska, zdaniem autora, gotowa jest uczynić wszystko co w jej mocy leży, celem niedopuszczenia do bolszewizacji Europy. Wie ona jakie znaczenie posiada świetnie wyszkolona i do b r z e uzbrojona armia o doskonałym duchu. Miłość polskiego społeczeństwa dla armii jest bezgraniczna. Nas, ludzi północy stosunek polskiego społeczeństwa do armii głęboko wzrusza.

pa, a jakkolwiek niemiłym może nam być wszystkim ten zawód, sądzę, że każdy bez wyjątku uzna słuszność takiego postanowienia.

Gdy skończył mówić, Albertyna ukazała się w tyle za nim, jednocześnie zdawało mi się, że widzę Sinclair'a w głębi pokoju, ale nie sprawdzałem tego, gdyż panna Murray zajęła wyłącznie moją uwagę; szła wśród zebranych przyjaciół, obojętna na wyciągające się ku niej życzliwie ręce, głucha na wyrazy współczucia, szeptane do niej. Dążyła na schody, a jakiegokolwiek trapiły ją myśli, jakiegokolwiek był stan jej duszy, przyznać należy, że wyglądała majestatycznie w swojej zadumie.

Przypatrząc jej się, odczuwałem urok, wywierany przez tę piękną kobietę, gdy jednak zbliżyła się do mnie, odskoczyłem na bok, czując, że muszę unikać jej wzroku, dopóki nie będę w i e d z i a ł, co zaszło między nią a Sinclair'em.

Dostrzegłszy ruch mój, zdawała się wahać krótką chwilę, potem rzuciła na mnie przelotne wejrzenie i uśmiechnęła się łagodnie. Wielkie nieba! to był uśmiech niewinności. Malowała się w nim duma i zadowolenie. Już chciałem biec do Sinclair'a uspokojony, gdy naraz otworzyły się drzwi, nowa osobistość wystąpiła na widownię, a po ciszy, jaka zapanowała wśród obecnych, panna Murray zarówno jak ja, mogliśmy się domyślić, że zajdzie ważne jakies wydarzenie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Madryt odcięty**Powstańcy o 25 km. od stolicy.**

Niedziela była dniem poważnych sukcesów wojsk powstańczych, operujących wokół Madrytu.

Jeszcze w sobotę wieczorem wojska powstańcze znajdowały się w odległości zaledwie 5 km. od Illescas, ze szturmem jednak wstrzymało się aż do niedzieli. O świcie rozpoczęły się gwałtowne walki. Wojska narodowe, pod dowództwem płk. Barrona otoczyły miasto i zaatakowały je z trzech stron jednocześnie.

Zacięte walki na przedpolach miasta, a następnie na przedmieściach i ulicach trwały do wieczora, kiedy opór ostatecznie się załamał. O północy całe miasto znajdowało się już w rękach powstańców.

Podczas walk w Illescas samoloty powstańcze zestrzeliły czerwony bombowiec oraz jeden aparat myśliwski.

Kawaleria powstańcza zarządziła pościg za uciekającymi w panice milicjantami. Straże przednie powstańcze znajdują się już w odległości 25 km. od Madrytu.

Zdemoralizowana armia nie zdoła obronić Madrytu.

Generał wojsk rządowych Tarrodo oświadczył w Madrycie, iż stolica nie będzie mogła stawiać zbyt długo oporu, ponieważ proces dezorganizacji postępuje w tak szybkim tempie, iż mowy nie ma o utrzymaniu nie tylko oddziałów na froncie, ale i o stworzeniu kadr, zdolnych do obrony bezpośredniej miasta.

O dezorganizacji i braku dyscypliny świadczy fakt rozstrzelania w Madrycie bez sądu przez bojówki komunistyczne młodzieży 300 osób, podejrzanych o sympatie prawicowe, którym zarzucono, iż rzekomo stworzyli spisek.

Spiskowcy ci mieli się podobno zbierać w salach bibliotek madryckich i tam pod pozorem pracy naukowej, przygotowywali zamachy na członków rządu. Podobno pozostawali oni w kontakcie radiowym z gen. Franco.

Coraz głośniejszą mowę w Hiszpanii, iż prezydent Azana nie nocuje w pałacu w Madrycie, ale ma rzekomo jeździć samolotem na noc do Walencji, skąd tą samą drogą wraca rano do stolicy.

8000 więźniów umiera z głodu w kazamatach madryckich.

Madryt żyje pod znakiem obłędu. Uwidoczniła się to przede wszystkim w wszelkiego rodzaju ograniczeniach wolności osobistej obywateli. Z zapadnięciem zmierzchu wszystkie lokale rozrywkowe, teatry, kina muszą być zamknięte. Wobec braku węgla unieruchomiono całkowicie gazownie.

W ostatnich dniach przystąpiono do nowych aresztowań osób podejrzanych o współdziałanie, czy też sprzyjanie powstańcom. W ciągu ostatnich dni aresztowano ponad 2 tysiące ludzi, wśród których znajduje się również wielu milicjantów.

W więzieniach madryckich oraz domach zamienionych na areszty znajduje się ponad 8 tysięcy więźniów i zakładników. Los ich jest rozpaczliwy, gdyż wobec braku żywności skazani są oni niemal na śmierć głodową.

250 skrzyń złota wywieziono z Madrytu do Francji.

PARYŻ. Hiszpański statek handlowy „Tramontana” przywiózł do Marsylii ładunek złożony z 250 skrzyń złota, które zawierały 17 ton złota wartości 400 mln. fr.

W ubiegłym tygodniu statek hiszpański „Rempillo” przywiózł do Marsylii taki sam ładunek złota.

Skazanie działaczki stronnictwa „narodowego” za defraudację 13.327 zł. z kasy P.C.K.

Inowrocław. Sąd okręgowy skazał Anne Hedingerową prezeskę oraz skarbniczkę oddziału P.C.K. w inowrocławiu na 3 lata więzienia.

Hedingerowa oskarżona była o zdefraudowanie większej kwoty z kasy P.C.K.

Oskarżona która jest znaną wieloletnią działaczką stronnictwa „narodowego” przyznała się do przywłaszczenia sobie na własne potrzeby 13.327 zł. z kasy P.C.K.

Z przebiegu sprawy okazuje się że Hedingerowa po zdemaskowaniu jej ukrywała się przez jakiś czas i poszukiwana była listami gończymi.

650.000 osób zwiedziło Wystawę Metalurgiczną.

Dn. 18 bm. odbyło się uroczyste zamknięcie Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego oraz Radiotechniki, jednej z najpiękniejszych i cieszących się największą frekwencją z dotychczas urządzanych w Warszawie.

Uroczystość odbyła się w sali konferencyjnej wystawy przeprowadzonej przez przedstawicieli przemysłu i wystawcami.

Do zebranych przemówił b. min. Czesław Klarner, prezes komitetu organizacyjnego, obrazując znaczenie wystawy i stwierdzając wielki jej sukces.

Z kolei wicemin. przemysłu i handlu dr. Rose stwierdził, że wystawa całkowicie spełniła pokładane w niej nadzieje i wyraził przekonanie że będzie ona zaczątkiem dalszych wysiłków w kierunku rozwoju reprezentowanych na niej dziedzin przemysłu, tak silnie łączących się z zagadnieniem obrony kraju.

Wystawę zwiedziło w ciągu siedmiu tygodni z górą 650.000 osób.

Strajk okupacyjny w cukrowni w Pelplinie.

W cukrowni pelplińskiej wybuchł strajk włoski.

Zarząd fabryki zgodziwszy się na taryfę ogólnopolską co do wynagrodzenia za godziny po 60 groszy, nie chce podpisać umowy co do deputatu i dodatków dla pracowników żonatych z rodziną.

Oburzenie wśród robotników wywołało poza tym pobicie jednego z robotników przez urzędnika Kadereita, znanego hitlerowca.

Strajk ma przebieg spokojny. Na miejsce ma przybyć wojewódzki inspektor pracy, celem zbadania sprawy. Właścicielami cukrowni są Niemcy.

Robotnicy przychodzą do pracy, ale stoją przy maszynach, nie pracując. Ostatnio wszystkie zmiany robotników nie opuściły już cukrowni, tak, że strajk zamienia się w okupacyjny.

Trzęsienie ziemi na wybrzeżu weneckim**21 osób zabitych, 150 domów runęło**

RZYM. Włochy nawiedzone zostały przez trzęsienie ziemi.

Liczne wstrząsy odczuto najdotkliwiej w prowincji weneckiej. Trzęsienie trwało 10 sekund. W gminie Sacile runęło kilka domów, 15 osób zostało zabitych, a kilka odniosło rany.

W okolicy Pordenone oliarą trzęsienia ziemi padło 6 osób.

Po kilku godzinach odczuto nowe wstrząsy ziemi.

Szczególnie silnie dały się one odczuć w Udine i Belluno.

W prowincji Belluno zniszczeniu uległo przeszło 150 domów. Najbardziej ucierpiały trzy wioski. W pobliżu miejscowości Sarrono utworzyły się olbrzymie szczeliny.

Ludność, ogarnięta paniką, ucieka z domostw i obozuje w polach.

Mrozący krew w żyłach wypadek na torze kolejowym pod Tczewem.**Cztery osoby zabite.**

W sobotę, dnia 17 bm. zdarzył się pod Tczewem straszny wypadek.

Pociąg osobowy, zdążający z Chojnic do Tczewa, najechał o godz. 16,04 na przejeździe kolejowym Suchostrzygi pod Tczewem na furmankę dwukonną, do której przyczepiony był z tyłu drugi wóz.

Furmanką tą przeprowadzał się z całym dobytkiem niejaki Kletinowski, z zawodu kołodziej. Kiedy przejeżdżał on przez tor, nadjechał nagle pociąg osobowy, który uderzył drugi wóz. W tym drugim wozie siedziało 5 osób: Kletinowski z żoną i trojgiem dzieci, który przeprowadzał się w tym dniu z Ocypla pod Starogardem do Mieścina.

W pierwszym wozie, który szczęśliwie ocalał, siedziały dwie osoby, w tym teść p. Kletinowskiego, drugi natomiast wóz został porwany przez lokomotywę będącego w pełnym biegu pociągu i rozniesiony na przestrzeni 50 metrów.

Kletinowski na moment przed samym zderzeniem wyskoczył z wozu i cudem poprostu uszedł śmierci. Odniósł on tylko lekkie obrażenia. Reszta zaś, t. zn. żona Kletinowskiego Klara, lat 29 i dzieci, 7-letni Zygmunt, 5-letni Ferdynand i 4-letnia Heleaa zostali na miejscu zabici.

Na przestrzeni 50 mtr. porozrzucane były członki zabitych. Tu i ówdzie widniały czerwone plamy krwi.

Kto ponosi winę w tym wypadku, ustali komisja sądowo-lekarska.

Uczestnik 4 wojen.

W Jarzębnikach w pow. nowotomyskim zmarł w wieku 95 lat rolnik Wilhelm Gutsche.

Brał on udział w trzech wojnach 1864 prusko-duńskiej, 1866 prusko-austriackiej, 1870—71 niemiecko-francuskiej.

Przeżył ponadto czwartą, wielką wojnę 1914—18.

Zycie zmarłego rolnika niedwuznaczne.

PROGRAM RADIOWY.**Warszawa — czwartek 29. X.**

6.30—8.00 Audycja poran. 12.03 Płyty 12.40 Pogad. 12.50 Dzień, połudn. 15.00 Wiadom. gosp. 15.15 Płyty 16.00 Skrzynka ogólna 16.15 Życie kult. stol. 16.20 Audycja dla dzieci 16.35 Kone. 17.00 Reportaż 17.15 D. c. koncertu 17.50 Książka i wiedza 18.00 Pogad. aktualna 18.10 Wiad. sport. 18.20 Kone. reklam. 18.45 Program na jutro 18.50 Pogad. aktualna 19.00 Słuchowisko p.t. Magia liczb 19.30 Recital fortep. 20.00 Rozwiązanie konkursu na zbieranie pieśni ludowych 20.30 Reportaż 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Pogad. aktualna 21.00 Sylwetki kompozytorów polskich 21.45 Kone. 22.30 Płyty dla znawców 23.00 Muz. tan.

Warszawa — piątek 23. X.

6.30—8.00 Audycja poranna 12.03 Kone. 12.40 Pogad. 12.50 Dzień, połudn. 15.00 Wiad. gosp. 15.15 Płyty 15.55 Jak spędzić święto 16.00 Film, plastyka, architektura 16.10 Pogad. społ. 16.15 Rozmowa z chorymi 16.30 I-sza wiązanka pieśni ludowych 17.00 Odczyt 17.15 Kone. sal. 17.50 Encyklopedia 18.00 Pogad. aktualna 18.10 Wiadom. sport. 18.20 Kone. reklam. 18.45 Program na jutro 18.50 Reportaż 19.00 Fragment 19.20 Z pieśnią po kraju 19.45 Fragment operowy 20.00 Trochę muzyki angielskiej 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 Pogad. aktualna 21.00 Płyty 22.00 Kwartet fortep. 22.30 Słuch. 22.45 Kone.

Toruń — czwartek 22. X.

7.25—8.00 Aud. por. 12.03 Płyty 12.40 Pogad. roln. 13.00 Wszystkiego po trochu 15.15 Kone. reklam. 15.35 Życie kult. Pom. 15.40 Płyty 16.05 Odczyt 18.20 Komunik. 18.30 Płyty.

Toruń — piątek 23. X.

7.35—8.00 Aud. poran. 13.00 Płyty 15.15 Kone. reklam. 15.34 Pog. kraj. 15.40 Płyty 18.20 Muz. lekka.

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemście n. Drw.

Podaję do wiadomości, że
wydaję z jednego ctr. żyta
55 ft. mąki dobrej jakości
i 32 ft. ospy żytniej
z jednego ctr. pszenicy
55 ft. mąki dobrej jakości
i 32 ft. ospy pszennej
Za śrutowanie pobieram 5 ft. z jednego
ctr. zboża i śrutuje na poczekaniu.
Na życzenie wymielam mąkę z własnego
żyta już od 10 ctr. na poczekaniu.
MŁYN BIELICE
poczta Krotoszyny — Tel. 2.

**Wszelkie
FORMULARZE**

poleca

Księgarnia

B. MIŁOSZEWSKI

Nowemiasto n. Drw.

Rynek Nr. 19

Telefon Nr. 59.

10 zł. otrzyma —

kto pomoże w odnalezieniu

pieska maści czarno-bronz. (pinczera)

Zgłoszenia w administracji „Głosu”

Kalendarze terminowe

już nadeszły

KSIĘGARNIA**B. MIŁOSZEWSKI**

NOWEMIASTO N. DRW.

RYNEK NR. 19.

TELEFON NR. 59.

ZAPROSZENIA

ŚLUBNE

wykonuje

solidnie i terminowo

Drukarnia B. Miłoszewski, Nowemiasto Rynek 19

Porządna

służąca

z gotowaniem

potrzebna od zaraz

Gdzie? wskaże adm. „Głosu”

Karty do gry

wszelkiego rodzaju

od najskromniejszych do wykwinnych

poleca

Księgarnia B. Miłoszewski

2-pokojowego

mieszkania

poszukuje od 1. XI. br.

Kto? wskaże redakcja

„Głosu”